

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 3Co/254/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1414214654
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 11. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Roman Bolebruch
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2018:1414214654.1

Uznesenie

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Romana Bolebrucha a sudcov JUDr. Alexandry Hanusovej a Mgr. Patricie Skotnickej v právnej veci žalobkyne v 1. rade: F. A., nar. X.XX.XXXX, bytom D.K. XXA, B. a žalobcu v 2. rade: N. T., nar. XX.X.XXXX, bytom V. XX, B., obaja zastúpení JUDr. Dagmar Valuchovou, advokátkou, Dostojevského rad 1, Bratislava, proti žalovanej: S. A., nar. XX.XX.XXXX, bytom Ľ. D. X, A., zastúpenej JUDr. Ivetou Balalovou, advokátkou, Ružová dolina 10, Bratislava, o zaplatenie 8.223,95 eura s príslušenstvom, na odvolanie žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Bratislava IV č. k. 7C/260/2014-118, zo dňa 12.6.2017, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti **z r u š u j e** a vec **v r a c i a** na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie konanie v časti (zaplatenia) istiny 783 eur titulom 1 ks obrúčky a 1 ks pánskeho prsteňa zastavil (výrok I.); v zastavujúcej časti žiadnej zo strán sporu náhradu trov konania nepriznal (výrok II.); žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni v 1. rade sumu 5.482,63 eura spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % p. a. z dlžnej sumy 5.482,634 eura odo dňa 18.3.2014 do zaplatenia, a to všetko do 15 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku (výrok III.); žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi v 2. rade sumu 2.741,32 eura spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % p. a. z dlžnej sumy 2.741,317 eura odo dňa 18.3.2014 do zaplatenia, a to všetko do 15 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku (výrok IV.); žalobu v časti týkajúcej sa žalobkyňou v 1. rade uplatnených úrokov vo výške 5 % p. a. zo sumy 5.482,63 eura odo dňa 8.9.2012 do 17.3.2014 zamietol (výrok V.); žalobu v časti týkajúcej sa žalobcom v 2. rade uplatnených úrokov vo výške 5 % p. a. zo sumy 2.741,32 eura odo dňa 8.9.2012 do 17.3.2014 zamietol (výrok VI.); žalobu v časti týkajúcej sa žalobcami v 1. a v 2. rade uplatnených úrokov vo výške 5 % p. a. zo sumy 783 eur odo dňa 8.9.2012 do zaplatenia zamietol (výrok VII.); žalobcom v 1. a v 2. rade priznal nárok na náhradu trov konania vo výške 100 % voči žalovanej (výrok VIII.); s tým, že o výške trov konania rozhodne samostatným uznesením po právoplatnosti rozsudku (výrok IX.).

2. V odôvodnení uviedol, že žalobou sa žalobkyňa v 1. rade a žalobca v 2. rade domáhali zaviazať žalovanú k zaplateniu istiny 9.006,95 eura s príslušenstvom, pričom následne vzali žalobu v časti istiny 783 eur späť a písomným podaním zo dňa 13.5.2017 žiadali, aby súd zaviazal žalovanú k zaplateniu istiny 8.223,95 eura s príslušenstvom, a to žalobkyni v 1. rade v pomere 2/3 k celku a žalobcovi v 2. rade v pomere 1/3 k celku. Žaloba bola odôvodnená tým, že na základe osvedčenia o dedičstve č. k. 23D/751/2004, Dnot 95/2004, zo dňa 22.8.2012, právoplatného dňa 7.9.2012 (ďalej len „osvedčenie o dedičstve“), boli žalobcovia v 1. a v 2. rade zákonnými dedičmi po poručiteľovi K. T.. Žalovanej ako držiteľke aktív označených v osvedčení o dedičstve bola adresovaná výzva zo dňa 18.2.2014 na vrátenie istiny a huteľných vecí. Z obsahu listu zo dňa 11.3.2014 vyplývalo, že žalovanej bola doručená žiadosť o vrátenie finančných prostriedkov dňa 18.2.2014, na čo žalovaná vyslovila, že majetkové pomery jej neumožňujú sumu 8.180,80 eura zaplatiť naraz. Žalovaná napriek výzve žalobcom dlžnú sumu

neuhradila. Medzi stranami sporu bolo vedené aj konanie o určenie neplatnosti závetu na Okresnom súde Bratislava IV, v rámci ktorého Krajský súd v Bratislave rozsudkom č. k. 12Co/47/2009-212, zo dňa 5.5.2010, vyslovil, že závet je neplatný a žalovaná bola zaviazaná na náhradu trov konania, ktoré po výzve po roku až dvoch zaplatila. Náklady na pohreb poručiťa hradila žalovaná. Ich náhradu bolo možné uplatniť si v dedičskom konaní, čo však žalovaná neurobila. Tieto však nemali podľa žalobcov predstavovať vysokú sumu, keďže malo ísť o „rozptyl na lúke“ s minimálnymi nákladmi. Žalovaná nemohla minúť peniaze z účtu na pohreb poručiťa, pretože si ich uplatnila na Okresnom úrade, sociálnom odbore. Ďalšie peniaze, ktoré boli na účte, boli príjmy poručiťa, ktoré tam mal našetrované, a taktiež mohlo ísť aj o výnosy z dividend, keďže poručiť mal cenné papiere, ktoré žalobcovia v 1. a v 2. rade zdedili.

3. Žalovaná žiadala žalobu zamietnuť, keďže peniaze na vkladnej knižke boli z jej podnikania a boli to jej životné úspory na starobu. Tvrdila, že s poručiťom spolu žili, ona dávala peniaze jemu a nie on jej. Prispela mu aj sumou 25.000,- Sk na kúpu garsónky. Prstene, ktoré boli súčasťou aktív dedičstva nemala, keďže tieto boli poručiťovi ukradnuté počas leteckého dňa v máji alebo júni roku 2006, pričom táto skutočnosť bola hlásená aj na polícii. Doklady o tejto udalosti už nemala, pretože ich zahodila, ale sestra nebohého Q. T. mala o tejto udalosti vedomosť. Čo sa týkalo zostatku na vkladnej knižke č. XXXXXXXX/XXXX v sume 3.069,57 eura, za tieto peniaze uhradila výdavky súvisiace s pohrebom poručiťa. Výdavky s pohrebom si uplatnila v rámci dedičského konania, ale o jej nároku nebolo v osvedčení o dedičstve rozhodnuté. Ohľadom zostatku na osobnom účte č. XXXXXXXX/XXXX, ku dňu smrti poručiťa v sume 5.154,38 eura, žalovaná uviedla, že tieto finančné prostriedky vybrala a zaplatila z nich 1.500 eur za súdy a exekúcie, keďže ju žalobcovia v 1. a v 2. rade dali na exekúciu. Zvyšné finančné prostriedky spotrebovala, pretože je stará a nemala z čoho žiť. Podľa žalovanej by výkon práva, ktorý bol v rozpore s dobrými mravmi, nemal požívať právnu ochranu a v tomto prípade bolo preukázané, že žila s poručiťom 20 rokov v spoločnej domácnosti, peniaze, za ktoré kúpil poručiť garsónku, ktorú zdedili žalobcovia v 1. a v 2. rade mal od žalovanej, a taktiež peniaze, ktoré boli na vkladnej knižke a na účte v banke, tam boli vkladané z podnikania žalovanej v čase, keď mala živnosť a prevádzkovala školskú kuchyňu. O týchto skutočnostiach vedel aj poručiť a boli uvedené aj v záвете poručiťa, ktorý bol súdom vyhlásený za neplatný, pretože v ňom odkázal žalovanej garsónku a peniaze na účtoch, ale neodkázal jej záhradu, ktorú mal tiež vo vlastníctve, čiže týmto žalovaná preukazovala, že poručiť vedel, že ako peniaze na kúpu garsónky, tak aj peniaze v banke mali patriť žalovanej.

4. Na pojednávaní dňa 15.5.2017 došlo zo strany žalobcov k späťvzatiu žaloby v časti týkajúcej sa aktív (1 prsteň zo zlatého kovu - obrúčka, v hodnote 363 eur a 1 prsteň zo zlatého kovu - pánsky, v hodnote 420 eur) a v tejto časti žiadali konanie zastaviť. V ďalšom konaní žiadali, aby súd zaviazal žalovanú k zaplateniu zvyšnej časti dlžnej sumy vo výške 8.223,95 eura spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % p. a. z dlžnej sumy odo dňa 8.9.2012 do zaplatenia, z toho žalobkyni v 1. rade v pomere 2/3 k celku a žalobcovi v 2. rade v pomere 1/3 k celku a k náhrade trov konania žalobcov. Vzhľadom na to, že žalovaná s čiastočným späťvzatím žaloby súhlasila, súd prvej inštancie konanie v časti o zaplatenie 783 eur zastavil (výrok I.). Pri rozhodovaní o náhrade trov konania v zastavenej časti vychádzal súd zo zásady procesného zavinenia a s prihliadnutím na § 257 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C.s.p.“) rozhodol tak, že z dôvodov hodných osobitného zreteľa žiadnej zo strán náhradu trov konania v zastavenej časti nepriznal (výrok II.). Za dôvod hodný osobitného zreteľa považoval súd prvej inštancie skutočnosť, že k čiastočnému späťvzatiu žaloby došlo z dôvodu, že žalovaná tvrdila do zápisnice pred súdom, že nemôže vrátiť prstene, keďže tieto boli poručiťovi ukradnuté počas leteckého dňa v máji alebo júni 2006 a táto skutočnosť bola hlásená na polícii, ale doklady k tomuto oznámeniu už zahodila, pričom žalovaná to uviedla so silnými emóciami tak, že musela byť na pojednávanie konané dňa 16.3.2017 privolaná záchranná zdravotná služba a na základe toho sa žalobcovia rozhodli vziať žalobný návrh v časti istiny 783 eur späť.

5. Z vykonaného dokazovania mal súd prvej inštancie preukázané, že nebohý K. T., nar. X.X.XXXX, zomrel dňa XX.X.XXXX, ako rozvedený, so zanechaním závetu a listiny o vydedení. Na Okresnom súde Bratislava IV bolo pod sp. zn. 9C/116/2005 vedené konanie o neplatnosť závetu, v ktorom na odvolanie rozhodol Krajský súd v Bratislave rozsudkom č. k. 12Co/47/2009-212, zo dňa 5.5.2010 tak, že zmenil rozsudok súdu prvej inštancie a rozhodol, že závet poručiťa K. T. zo dňa 7.7.2003 je neplatný (podľa § 476 ods. 2 Občianskeho zákonníka). Vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že holografný závet poručiťa neobsahoval vlastnou rukou uvedený deň, mesiac a rok, kedy bol závet podpísaný, v dôsledku čoho išlo o neplatný právny úkon. V osvedčení o dedičstve boli ako dedičia zo zákona v 1. dedičskej

skupine označení V. R. (syn poručiťeľa), F. A. (dcéra poručiťeľa - žalobkyňa v 1. rade) a N. T. (syn poručiťeľa - žalobca v 2. rade), každý z nich rovným dielom. Dedičia uzavreli dohodu o dedičstve, podľa ktorej:

- vkladnú knižku číslo vkladového účtu XXXXXXXX/XXXX vedenú v Poštová banka, a.s., so zostatkom ku dňu smrti poručiťeľa vo výške 92.474,- Sk (v prepočte 3.069,57 eura s príslušenstvom) a
- zostatok na osobnom účte č. XXXXXXXX/XXXX vedenom v Poštová banka, a.s., vo výške ku dňu smrti poručiťeľa 155.280,89,- Sk (v prepočte 5.154,38 eura s príslušenstvom)

nadobudla žalobkyňa v 1. rade v podiele 2/3 a žalobca v 2. rade v podiele 1/3;

- 1 ks prsteňa zo zlatého kovu - obrúčku vo veľkosti 63 nadobudol žalobca v 2. rade a
- 1 ks prsteňa zo zlatého kovu - pánsky prsteň s plôškou nadobudla žalobkyňa v 1. rade.

Po čiastočnom späťvzatí žaloby žiadali žalobcovia zaviazať žalovanú k zaplateniu sumy 8.223,95 eura s príslušenstvom, z toho žalobkyňi v 1. rade v pomere 2/3 k celku (t.j. sumu 5.482,63 eura) a žalobcovi v 2. rade v pomere 1/3 k celku (t.j. sumu 2.741,32 eura).

6. K zistenému skutkovému stavu súd prvej inštancie uviedol, že v prejednávanej veci bolo zrejmé, že žalovanej vzniklo na úkor žalobcov v 1. a v 2. rade bezdôvodné obohatenie, ktoré bola žalovaná povinná vydať formou peňažného plnenia. Žalovaná mala vedomosť o tom, že nesmie s predmetom dedičského konania (finančnými prostriedkami na účtoch) nakladať, napriek tomu finančné prostriedky z vkladového účtu č. XXXXXXXX/XXXX so zostatkom vo výške 3.069,57 eura s príslušenstvom a na osobnom účte č. XXXXXXXX/XXXX so zostatkom vo výške 5.154,38 eura s príslušenstvom, vybrala a spotrebovala. Vzhľadom na to, že žalovaná bezdôvodné obohatenie nevydala, dostala sa s plnením peňažného dlhu do omeškania, a to na základe výzvy žalobcov v 1. a v 2. rade zo dňa 18.2.2014 (žalobcovia si uplatnili úrok z omeškania odo dňa nasledujúceho po dni právoplatnosti osvedčenia o dedičstve, t.j. odo dňa 8.9.2012 podľa vyhlášky č. 87/1995 Z.z. v znení neskorších predpisov, vo výške nižšej ako bol zákonom stanovený úrok z omeškania). K navrhovaným dôkazom súd prvej inštancie uviedol, že výsluch svedkýň A. Q. a Z. F. nevykonan z dôvodu, že skutočnosť, či predmetné finančné prostriedky patrili v čase smrti poručiťeľovi, už bola vyriešená v konaní vedenom na Okresnom súde Bratislava IV pod sp. zn. 9C/116/2005 a v dedičskom konaní vedenom pod sp. zn. 23D/751/2004, Dnot 95/2004, a toto bolo ukončené osvedčením o dedičstve, právoplatným dňa 7.9.2012.

7. Na základe uvedených skutočností súd prvej inštancie s poukazom na § 451 ods. 1, 2, § 456, § 517 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka zaviazal žalovanú k zaplateniu istiny 5.482,63 eura spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % p. a. z dlžnej sumy odo dňa 18.3.2014 do zaplatenia žalobkyňi v 1. rade (výrok III.) a k zaplateniu istiny 2.741,32 eura spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % p. a. z dlžnej sumy odo dňa 18.3.2014 do zaplatenia žalobcovi v 2. rade (výrok IV.). Zamietol žalobu v časti týkajúcej sa žalobkyňou v 1. rade uplatnených úrokov z omeškania vo výške 5 % p. a. zo sumy 5.482,63 eura odo dňa 8.9.2012 do 17.3.2014 (výrok V.) a v časti týkajúcej sa žalobcom v 2. rade uplatnených úrokov z omeškania vo výške 5 % p. a. zo sumy 2.741,32 eura odo dňa 8.9.2012 do 17.3.2014 (výrok VI.); v oboch prípadoch z dôvodu, že žalovaná sa dostala s plnením predmetného dlhu žalobcom v 1. a v 2. rade do omeškania dňom nasledujúcim po doručení výzvy na jeho úhradu (dlžník bol povinný splniť dlh prvého dňa po tom, čo ho o plnenie veriteľ požiadal). Ďalej súd prvej inštancie žalobu v časti týkajúcej sa uplatnených úrokov z omeškania vo výške 5 % p. a. zo sumy 783 eur odo dňa 8.9.2012 do zaplatenia zamietol (výrok VII.) z dôvodu, že v tejto časti istiny bolo konanie v dôsledku späťvzatia zastavené. O nároku na náhradu trov konania rozhodol súd prvej inštancie podľa § 255 ods. 1 C.s.p. tak, že žalobcom v 1. a v 2. rade ako plne úspešnej strane sporu priznal voči žalovanej nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % (výrok VIII.).

8. Proti výrokom II., III., IV. a VIII. rozsudku súdu prvej inštancie podala odvolanie žalovaná a žiadala v napadnutej časti rozsudok zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie.

9. K napadnutému výroku II. uviedla, že súd prvej inštancie nesprávne vyhodnotil späťvzatie žaloby týkajúcej sa dvoch prsteňov. Podľa žalovanej boli tieto prstene ukradnuté z garsónky poručiťeľa. Krádež bola nahlásená na políciu, ale ani notár, ani súd prvej inštancie sa touto skutočnosťou nezaoberal. K späťvzatí žaloby v časti o vydanie dvoch prsteňov došlo z dôvodu, že tieto prstene nemala žalovaná k

dispozícii ani ku dňu smrti poručiťa, a preto nesúhlasila s tvrdením súdu prvej inštancie, podľa ktorého žalobcovia zobrali žalobu v tejto časti späť z dôvodu, že vypovedala na pojednávaní so silnými emóciami. Podľa nej vzali žalobu v tejto časti späť, pretože zistili, že pochybil notár, ktorý prejednával dedičstvo po poručiťovi, keď pri prejednaní dedičstva nemal k dispozícii predmetné prstene a nemal ani preukázané, že ku dňu úmrtia poručiťa boli tieto prstene u žalovanej a akú mali hodnotu, mal k dispozícii iba starú fotografiu, kde mal poručiť prstene na ruke. Žalovaná taktiež namietla sumu, ktorá bola uvedená ako hodnota jednotlivých prsteňov, pretože bola určená len tým, že ju asi žalobcovia odhadom uviedli notárovi a ten ju v uvedenej výške zahrnul do aktív dedičstva. Podľa žalovanej teda zavinili zastavenie konania v predmetnej časti žalobcovia, a preto mala podľa § 256 ods. 1 C.s.p. v zastavenej časti nárok na náhradu trov konania.

10. K dôvodom napadnutia výrokov III. a IV. žalovaná uviedla, že súd prvej inštancie sa v rozhodnutí nevyporiadal s tým, že výkon práva, ktorý je v rozpore s dobrými mravmi, by nemal požívať právnu ochranu. Tým mala na mysli skutočnosť, že s poručiťom žila 20 rokov v spoločnej domácnosti, poručiť bol elektrikár, preto nezarábal veľa a ešte roky, ktoré spolu žili, musel platiť výživné na tri maloleté deti. Pred súdom prvej inštancie tvrdila a chcela preukázať svedeckými výpoveďami, že počas tohto spolužitia si založila živnosť, prevádzkovala školskú jedáleň a peniaze, ktoré zarobila, ukladal poručiť na vkladnú knižku alebo účet v banke. Finančné záležitosti mal totiž na starosti poručiť, ale žalovaná bola na účte a aj na vkladnej knižke uvedená ako spolumajiteľka. Súd prvej inštancie však odmietol vykonať dôkaz vypočutím navrhovaných svedkýň, keďže vraj skutočnosť, či predmetné finančné prostriedky v čase smrti patrili poručiťovi, už bola vyriešená v konaní vedenom na Okresnom súde Bratislava IV pod sp. zn. 9C/116/2005 a v dedičskom konaní. To však nebola pravda, pretože v konaní vedenom pod sp. zn. 9C/116/2005 sa riešilo určenie neplatnosti závetu poručiťa a na dedičské konanie nebola žalovaná vôbec zavolaná. Žalovaná tiež nesúhlasila s tvrdením súdu prvej inštancie, podľa ktorého mala vedomosť o tom, že nesmie s predmetom dedičského konania, finančnými prostriedkami na predmetných účtoch, nakladať.

11. K tvrdeniu súdu prvej inštancie o tom, že náklady na pohreb si mala uplatniť v dedičskom konaní, poukázala na zápisnicu o predbežnom vyšetrení z dedičského konania, kde bola zavolaná ako osoba, ktorá zabezpečovala pohreb poručiťa. Tam uviedla do zápisnice, že zabezpečila pohreb poručiťa a náklady na pohreb predstavovali sumu asi 21.000,- Sk. Potom prebiehalo konanie o určenie neplatnosti závetu poručiťa a ani notár, ani dedičia poručiťa sa v dedičskom konaní už nezaujímal o trovy pohrebu poručiťa. Žalovaná si teda v predbežnej zápisnici uplatnila náhradu trov pohrebu, ale notár sa tým pri rozhodovaní o dedičstve nezaoberal. Žalovaná poukázala aj na to, že súdu prvej inštancie predložila výzvu zo dňa 14.2.2013, v ktorej JUDr. Q. Š. písal v mene žalobcov a uznal tam, že žalovaná znášala náklady spojené s pohrebom poručiťa vo výške 748,56 eura, a že tiež uhradila poplatky spojené s užívaním garsónky vo výške 222,26 eura za obdobie 09-12/2004 a 01/2005. Žalovaný žiadal o uhradenie sumy 7.253,13 eura, pretože jej uznal náklady pohrebu a úhrady za nehnuteľnosť, ktorú zdedili žalobcovia. Následne však žalobcovia podali žalobu, v ktorej žiadali, aby im žalovaná uhradila sumu 9.006,95 eura.

12. Ďalej žalovaná uviedla, že v čase, keď začala žiť s poručiťom, mala byť, v ktorom bývala spolu s dcérou, jej manželom a vnukom. Poručiť v tom čase býval v garsónke, ktorú mal v nájme od svojho zamestnávateľa. Následne mohol poručiť garsónku odkúpiť, ale nemal na jej odkúpenie peniaze. Žalovaná mu preto dala na odkúpenie garsónky peniaze v sume 25.000,- Sk, ktoré mala ako úspory. Vzhľadom na to, že s poručiťom neboli manželia a garsónka bola podniková, mohol ju na svoje meno kúpiť iba poručiť, a keďže ona ho mala rada a dôverovala mu, tieto peniaze mu dala. Žalovaná založila do súdneho spisu aj výpis, kde poručiť písal, aké peniaze vložila žalovaná na vkladnú knižku, koľko bolo kedy z vkladnej knižky vybrané a na aký účel. Tiež uviedla, že aj keď súd považoval závet poručiťa za neplatný z formálnych dôvodov, tak poručiť spísal tento závet z dôvodu, že vedel, že peniaze na odkúpenie garsónky mu dala žalovaná a tiež peniaze, ktoré boli v peňažných ústavoch patrili žalovanej. Preto žalovanej odkázal túto garsónku a tiež peniaze v peňažných ústavoch. Poručiť neodkázal žalovanej záhradu, ktorú vlastnil v katastrálnom území Igram a tiež jej neodkázal cenné papiere, ktoré vlastnil, keďže ich prenechal ako dedičstvo svojim deťom. Tvrdenia žalovanej preukazoval teda aj závet poručiťa, ktorý síce nebol po právnej stránke platný, ale po morálnej stránke bol pravdivý.

13. Záverom žalovaná poukázala na § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorého výkon práv a povinností z občianskoprávných vzťahov nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi. Namietala, že súd

prvej inštancie nevykonal navrhovaný dôkaz, ktorý bol potrebný na zistenie rozhodujúcich skutočností, a tak dospel na základe vykonaného dokazovania k nesprávnym skutkovým zisteniam. Trvala na tom, že by bolo v rozpore s dobrými mravmi, aby bola zaviazaná uhradiť žalovanú sumu dedičom, ktorí zdedili po poručiťovi dve nehnuteľnosti, z ktorých jednou bola garsónka, ktorú poručiťel uhradil z peňazí, ktoré patrili žalovanej. Rovnako by bolo v rozpore s dobrými mravmi, aby bola povinná zaplatiť žalobcom peniaze, ktoré boli uložené v peňažných ústavoch, keďže tieto patrili jej a bol z nich hradený aj pohreb poručiťela.

14. Žalobcovia k podanému odvolaniu žalovanej uviedli, že svedecké výpovede, ktoré navrhovala žalovaná, považovali za nedôvodné, keďže okolnosti tvrdené žalovanou mali byť objasnené už v právoplatne skončenom dedičskom konaní a v konaní o neplatnosť závetu. Argumenty žalovanej ohľadom jej podnikania a ukladania peňazí na vkladnú knižku boli účelové, keďže ako podnikateľka mala mať vytvorený podnikateľský účet, ktorý by jasne deklaroval jej oddeliteľné príjmy z podnikania. Ďalej podotkli, že poručiťel poberal príjmy zo zamestnania, ktoré mu boli zasielané na bankový účet a neskôr rovnako dôchodok, teda príjem od žalovanej nebol jediným zdrojom ich príjmov. Keďže titulom pre zaplataenie žalovanej sumy bolo právoplatné dedičské rozhodnutie, pokladali napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie za vecne správny a dostatočne odôvodnený, a preto žiadali, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil.

15. Žalovaná k vyjadreniu žalobcov uviedla, že konkretizovala všetky relevantné skutočnosti ohľadom spolužitia s poručiťelom a zarábania na spoločnú domácnosť. Opätovne uviedla, že dala poručiťelovi peniaze na zakúpenie garsónky, pretože on peniaze na jej zakúpenie nemal, ako aj to, že podnikala a výnosy z tohto podnikania ukladal poručiťel na spoločný účet. Poukázala na to, že v dedičskom konaní neboli započítané trovy pohrebu poručiťela, ktoré si uplatnila, neskôr na dedičské konanie volaná nebola a bolo rozhodnuté bez prihliadnutia na tieto trovy. Žalobcovia na pohreb poručiťela, ktorý bol ich otcom, neprispeli vôbec.

16. Odvolací súd viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379, § 380 ods. 1 a 2 C.s.p.), preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti, prejednal odvolanie žalovanej bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 C.s.p. a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné v napadnutej časti zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie.

17. Preskúmaním rozsudku v napadnutej časti a príslušného spisového materiálu odvolací súd zistil, že súd prvej inštancie pred prijatím záveru o dôvodnosti podanej žaloby nesprávne právne posúdil otázku rozsahu viazanosti súdu a strán sporu predchádzajúcim právoplatným rozhodnutím súdu v dedičskom konaní. Táto skutočnosť bola následne reflektovaná v prístupe súdu prvej inštancie k prezentovaným skutkovým tvrdeniam strán sporu a v rozsahu dokazovania vykonaného za účelom zistenia rozhodujúcich okolností pre prijatie záveru ohľadom dôvodnosti žalobou uplatneného nároku.

18. Predmetom prejednávanej veci bol žalobcami uplatňovaný nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia, ku ktorému malo dôjsť tým, že žalovaná vybrala a spotrebovala finančné prostriedky, ktoré tvorili súčasť dedičstva po poručiťovi, a ktoré v zmysle právoplatného osvedčenia o dedičstve nadobudla žalobkyňa v 1. rade v pomere 2/3 a žalobca v 2. rade v pomere 1/3 k uplatňovanej hodnote sporu. Žalovaná nárok žalobcov popierala, pričom svoju procesnú obranu založila na tvrdení, že k bezdôvodnému obohateniu nemohlo dôjsť, keďže spotrebované finančné prostriedky boli v jej vlastníctve a nikdy nemali byť predmetom dedičstva po poručiťovi.

19. V súvislosti s takto uplatneným nárokom bolo potrebné vysporiadať sa s otázkou naplnenia všetkých zákonných predpokladov vzniku bezdôvodného obohatenia. Aby súd prvej inštancie mohol konštatovať, že zo strany žalovanej došlo k bezdôvodnému obohateniu na úkor žalobcov, bolo žiaduce, aby bol v konaní nepochybne preukázaný majetkový prospech na strane žalovanej (zvýšenie aktív žalovanej nadobudnutím finančných prostriedkov z bankového účtu a vkladnej knižky, ktoré boli zahrnuté do dedičstva po poručiťovi) a ujma na strane žalobcov, ktorá mala byť spôsobená tým, že finančné prostriedky z bankového účtu a vkladnej knižky mali byť presunuté do majetkovej sféry žalobcov ako zákonných dedičov poručiťela, no tieto neoprávnene zotrvali v majetkovej sfére žalovanej a boli ňou spotrebované. Okrem toho bolo potrebné, aby bola preukázaná existencia príčinnej súvislosti medzi získaním majetkového prospechu žalovanej a ujmom žalobcov a bezdôvodnosť tohto obohatenia, teda

skutočnosť, že u žalovanej absentoval akýkoľvek právny titul pre zákonné nadobudnutie finančných prostriedkov zahrnutých do dedičstva po poručiťovi.

20. Rozsah, v akom bol súd prvej inštancie povinný zisťovať naplnenie vyššie uvedených zákonných predpokladov vzniku bezdôvodného obohatenia a mieru, v akej strany sporu uniesli dôkazné bremeno vo vzťahu ku svojim skutkovým tvrdeniam, bol v súlade s prejednacím princípom civilného sporového konania v podstatnej miere podmienený zodpovedaním otázky viazanosti súdu predchádzajúcim právoplatným rozhodnutím vydaným v inom súdnom konaní. Osobitne bolo potrebné venovať pozornosť rozsahu subjektívnej záväznosti rozhodnutia vydaného v dedičskom konaní, keďže žalobcovia sa na jeho podklade domáhali vydania finančných prostriedkov voči žalovanej, ktorá nebola účastníkom predmetného dedičského konania, a ktorá v prejednávanej veci závery tohto konania v rámci svojej procesnej obrany účinným spôsobom spochybňovala.

21. Subjektívnou záväznosťou právoplatného súdneho rozhodnutia je potrebné rozumieť záväznosť výroku právoplatného rozsudku pre určitý počet subjektov. Ide teda o istú hranicu záväznosti súdneho rozhodnutia. Pokiaľ nejde o výnimočné, zákonom explicitne definované prípady, keď je právoplatné rozhodnutie súdu subjektívne záväzné pre každého alebo keď je záväznosť rozhodnutia rozšírená na zákonom presne definované subjekty, je rozhodnutie súdu záväzné inter partes, teda medzi stranami sporu, prípadne aj medzi ich právnymi nástupcami. Skutočnosť, že výrok právoplatného rozsudku nie je v zmysle § 228 ods. 1 C.s.p. záväzný pre všetky orgány, a teda nenadobúda všeobecnú záväznosť, je potrebné vykladať tak, že orgány verejnej moci sú viazané tým, ako vec právne posúdil súd, avšak len medzi rovnakými sporovými stranami. Právoplatné rozhodnutie súdu je teda pre orgány verejnej moci záväzné do takej miery, pokiaľ bola určitá otázka definitívne vyriešená medzi konkrétnymi stranami. Ak však súd koná s niekým, kto nebol stranou právoplatne skončeného a rozhodnutého konania, a zároveň nejde o subjekt, ktorý by bol viazaný právoplatným výrokom súdneho rozhodnutia titulom všeobecnej alebo rozšírenej záväznosti rozsudku, môže tento súd určitú otázku vo vzťahu k tretiemu subjektu posúdiť aj inak; teda výrok právoplatného rozhodnutia v tomto smere nie je pre súd záväzný.

22. Rovnaký výklad subjektívnej záväznosti právoplatného rozsudku by bolo potrebné prijať i podľa predchádzajúcej právnej úpravy civilného konania, ktorá v zmysle § 159 ods. 2 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení účinnom v čase nadobudnutia právoplatnosti osvedčenia o dedičstve ustanovovala, že výrok právoplatného rozsudku je záväzný pre účastníkov a pre všetky orgány. Skutočnosť, že výrok právoplatného rozsudku bol záväzný pre všetky orgány sa totiž nemohla vykladať tak, že iný subjekt by sa nemohol domáhať svojho nároku, ktorý by sa nejakým spôsobom dotýkal už právoplatne rozhodnutej veci. Záväznosť výroku súdneho rozhodnutia sa teda aj podľa predchádzajúcej právnej úpravy vzťahovala na súdy a iné štátne orgány len do takej miery, ako bola určitá otázka rozhodnutá medzi stranami sporu. Praktické účinky subjektívnej záväznosti výroku súdneho rozhodnutia pre súdy a ostatné orgány sa teda prejavovali v tom, že ak prejednávaná vec skutkovo a právne súvisela s vecou, ktorá bola medzi totožnými stranami sporu už právoplatne rozhodnutá, nemohol si súd predbežne posúdiť túto otázku alebo vec inak, pretože výrok právoplatného rozsudku bol preňho záväzný. Ak však konal súd s niekým, kto nebol stranou pôvodného, už právoplatne skončeného a meritórne rozhodnutého konania, pričom nešlo o rozhodnutie s rozšírenou záväznosťou i na tento osobitný subjekt, mohol si súd túto otázku posúdiť aj inak, teda výrok právoplatného rozsudku pre súd v takomto prípade záväzný nebol. Opačný výklad, pripúšťajúci záväznosť výroku súdneho rozsudku vo vzťahu k tretiemu subjektu, ktorý nebol stranou pôvodného, právoplatne skončeného sporu, by mohol smerovať k popretiu podstaty prekážky veci právoplatne rozhodnutej ako neodstrániteľnej vady konania, ktorú možno aplikovať výlučne vo vzťahu ku konaniam s totožným okruhom strán sporu a totožným predmetom konania; nemožnosť domáhať sa ochrany svojho práva z dôvodu, že sporná vec sa dotýka už inej právoplatne rozhodnutej veci, by v konkrétnom prípade mohla dospieť tiež k odopretiu prístupu k súdu a k spravodlivosti.

23. Vyššie uvedené platí aj vo vzťahu ku sporovým konaniam, v rámci ktorých vzíde potreba skúmania skutkových alebo právnych skutočností, ktoré boli predtým posudzované súdom v rámci právoplatne skončeného dedičského konania, za predpokladu, že v danom konaní nepôjde o totožný okruh strán sporu. Ak totiž po skončení dedičského konania podá niektorý z účastníkov tohto konania žalobu na súde ohľadom nároku, o ktorom sa už v ukončenom dedičskom konaní rozhodlo, tak takto vznesený nárok nemôže už byť predmetom konania pred súdom. Na druhej strane však nie je prejednanie dedičstva

prekážkou súdneho sporu, v ktorom je stranou sporu ten, kto nebol účastníkom dedičského konania (R 49/1982).

24. Obdobný záver bolo potrebné prijať a aplikovať aj vo vzťahu k prejednávanej veci. Z pripojeného spisu Okresného súdu Bratislava IV sp. zn. 23D/751/2004, Dnot 95/2004, totiž vyplýva, že hoci žalovaná bola prizvaná na predbežné prejednanie dedičstva po poručiteľovi, v ďalšom priebehu dedičského konania ako účastník nevystupovala. Osvedčenie o dedičstve zo dňa 22.8.2012 preto nebolo pre žalovanú záväzná, v dôsledku čoho ani právoplatne skončené dedičské konanie nepredstavovalo prekážku pre to, aby sa žalovaná v konaní o vydanie bezdôvodného obohatenia účinne domáhala ochrany svojich práv týkajúcich sa majetku zaradeného do aktív dedičstva, a to aj spochybovaním správnosti skutkových či právnych záverov prijatých v rámci predmetného dedičského konania. Zo subjektívnej záväznosti súdneho rozhodnutia tiež vyplýva, že závery prijaté v uvedenom dedičskom konaní neboli záväzné ani pre súd prvej inštancie, ktorý tak mohol na podnet tretieho subjektu, nezúčastneného na dedičskom konaní, podrobiť súdnemu prieskumu aj pravdivosť tých skutočností, ktoré boli predmetom súdneho prieskumu v rámci dedičského konania po poručiteľovi, keďže tieto skutočnosti boli relevantné aj pre zistenie prítomnosti všetkých zákonných predpokladov vzniku bezdôvodného obohatenia.

25. Správne vymedzenie rozsahu subjektívnej záväznosti predchádzajúceho právoplatného rozhodnutia súdu vydaného v dedičskom konaní prichádzalo do popredia osobitne v súvislosti s tvrdením žalovanej, že finančné prostriedky uložené na bankovom účte a vkladnej knižke poručiteľa boli v jej vlastníctve, a preto vo vzťahu k týmto finančným prostriedkom nemohlo dôjsť k vzniku bezdôvodného obohatenia na úkor žalovaných. Otázka vlastníctva finančných prostriedkov vo výške 8.223,95 eura s príslušenstvom teda predstavovala kľúčový element pre rozhodnutie súdu prvej inštancie o tom, či zo strany žalovanej došlo na úkor žalobcov k bezdôvodnému obohateniu a v prípade jeho danosti pre vyčíslenie jeho skutočného rozsahu.

26. Súd prvej inštancie nepovažoval tvrdenia žalovanej ohľadom jej vlastníckeho práva k finančným prostriedkom uloženým na bankovom účte č. XXXXXXXX/XXXX a vkladnej knižke č. XXXXXXXX/XXXX a tiež tvrdenia ohľadom uplatnenia náhrady trov pohrebu poručiteľa pre toto konanie za relevantné. Otázku vlastníctva týchto finančných prostriedkov totiž považoval za vyriešenú konečným spôsobom (započítaním týchto prostriedkov do aktív dedičstva po poručiteľovi) v dedičskom konaní. V dôsledku prijatia záveru o svojej vlastnej viazanosti právoplatným rozhodnutím v dedičskom konaní, súd prvej inštancie kolíziu v tvrdeniach strán sporu ohľadom otázky vlastníctva finančných prostriedkov neodstraňoval a v rámci procesu subsumpcie zisteného skutkového stavu veci pod zákonné znaky inštitútu bezdôvodného obohatenia na tieto tvrdenia a listinné dôkazy žalovanej neprihliadal. S takýmto postupom súdu prvej inštancie, majúcim svoj podklad v nesprávnom právnom posúdení otázky hranice subjektívnej záväznosti meritórneho rozhodnutia vydaného v dedičskom konaní, sa však odvolací súd nemohol stotožniť.

27. Súd prvej inštancie teda nepostupoval správne, ak považoval skutkové a právne závery vyslovené v dedičskom konaní za záväzné do takej miery, že v konaní o vydanie bezdôvodného obohatenia nebolo prípustné prihliadať na skutkové tvrdenia a listinné dôkazy predložené žalovanou, ktoré správnosť uvedených záverov vo vzťahu k jej osobe spochybňovali. Samotné konštatovanie, že otázka vlastníctva finančných prostriedkov na vyššie špecifikovanom bankovom účte a vkladnej knižke bola právoplatne vyriešená, totiž nemohlo v konaní medzi inými stranami sporu a s odlišným predmetom konania nahradiť úlohu súdu pri nachádzaní práva a hodnotení, do akej miery uniesli strany sporu dôkazné bremeno vo vzťahu ku skutkovým tvrdeniam, od ktorých odvodzovali pre seba priaznivé právne následky.

28. Pre konštatovanie dôvodnosti žalobou uplatneného nároku bolo nevyhnutné, aby bola v konaní nepochybne preukázaná prítomnosť všetkých zákonných predpokladov vzniku bezdôvodného obohatenia. V konaní pred súdom prvej inštancie bolo medzi stranami nesporné to, že finančné prostriedky z bankového účtu č. XXXXXXXX/XXXX so zostatkom vo výške 5.154,38 eura s príslušenstvom a na vkladnej knižke č. XXXXXXXX/XXXX so zostatkom vo výške 3.069,57 eura s príslušenstvom, boli vybrané a v plnom rozsahu spotrebované žalovanou. Táto skutočnosť nebola zo strany žalovanej v konaní nikdy spochybnená. Ďalej je však potrebné poukázať na to, že otázka vzniku ujmy na strane žalobcov, existencia príčinnej súvislosti medzi získaním majetkového prospechu žalovanej a ujmom žalobcov a predovšetkým bezdôvodnosť tohto obohatenia zostala v konaní medzi

stranami sporná. Súd prvej inštancie túto spornosť v konaní neodstraňoval, a to napriek tomu, že práve od zodpovedania otázky vlastníctva predmetných finančných prostriedkov závisela možnosť vzniku bezdôvodného obohatenia na strane žalovanej.

29. Žalovaná v konaní pred súdom prvej inštancie vecne spochybňovala vlastnícke právo poručiťa k finančným prostriedkom na bankovom účte a na vkladnej knižke tvrdením, že bola spolumajiteľkou bankového účtu a vkladnej knižky, na ktoré boli ukladané finančné prostriedky z výnosov jej vlastnej podnikateľskej činnosti. Na preukázanie týchto tvrdení predložila súdu prvej inštancie v prejednávanej veci čestné vyhlásenie poručiťa (neplatný závet poručiťa), potvrdenia o prevzatí príkazov na úhradu rôznych súm v prospech bankového účtu č. XXXXXXXX/XXXX, fotokópiu dispozičnej karty k účtu č. XXXXXXXX/XXXX vystavenej v prospech žalovanej a ručne písané záznamy o vkladoch a výberoch finančných prostriedkov, ktoré mali tiež predstavovať výnosy z podnikateľskej činnosti žalovanej. Napriek tomu súd prvej inštancie pri formulovaní právnych záverov ohľadom predmetu sporu, ako vyplýva z odôvodnenia napadnutého rozsudku, nevzal tieto listiny do úvahy.

30. Náležité zistenie skutkového stavu veci vyžadovalo, aby sa súd prvej inštancie v rámci procesu dokazovania riadne oboznámil s obsahom všetkých relevantných listinných dôkazov, aby tieto boli hodnotené jednotlivo, ako aj v súhrne s ostatným spisovým materiálom, nevynímajúc obsah pripojeného súdneho spisu Okresného súdu Bratislava IV sp. zn. 23D/751/2004, Dnot 95/2004. Z obsahu uvedeného spisu totiž vyplýva, že v rámci zisťovania majetku a dlhov poručiťa bol zo strany konajúceho súdu vykonaný dopyt na peňažný ústav - Poštová banka, a.s., v ktorej bol vedený bankový účet č. XXXXXXXX/XXXX, ako aj vkladná knižka č. XXXXXXXX/XXXX. Z vyjadrenia banky zo dňa 5.11.2004 vyplývalo, že poručiť bol jediným majiteľom bankového účtu č. XXXXXXXX/XXXX. Žalovaná v konaní predložila fotokópiu dispozičnej karty k bankovému účtu č. XXXXXXXX/XXXX, ktorá znela na jej meno a preukazovala, že žalovaná bola disponentom daného bežného účtu. Tento listinný dôkaz však nemohol jednoznačne preukázať spoluvlastnícky vzťah poručiťa a žalovanej k finančným prostriedkom uloženým na predmetnom bankovom účte, keďže dispozičné práva k finančným prostriedkom na bankovom účte nemožno v každom prípade automaticky spájať s postavením majiteľa bankového účtu. V časti istiny zodpovedajúcej hodnote finančných prostriedkov uložených na bankovom účte poručiťa v čase jeho smrti teda v konaní neboli produkované dôkazy, ktoré by zásadným spôsobom spochybňovali oprávnenosť nároku uplatneného podanou žalobou.

31. Osobitnú pozornosť však bolo potrebné venovať údajom týkajúcim sa vlastníckych vzťahov ku vkladnej knižke. Z vyjadrenia banky zo dňa 5.11.2004 totiž vyplývalo, že vkladná knižka č. XXXXXXXX/XXXX mala dvoch vkladateľov, poručiťa a žalovanú, pričom išlo o vkladnú knižku znejúcu na meno, vo vzťahu ku ktorej mali obaja vkladatelia rovnaké dispozičné práva. Uvedená vkladná knižka teda bola vedená vo forme spoločnej vkladnej knižky. Na tomto mieste je potrebné poukázať na to, že ak sa vkladná knižka zakladá na meno viacerých vkladateľov, vzťahujú sa na právne vzťahy vyplývajúce z existencie zmluvy o vkladovom účte ustanovenia o spoločných právach v zmysle § 512 a nasl. Občianskeho zákonníka. Spoluvlastnícky vzťah ku vkladu na spoločnej vkladnej knižke sa následne prejavuje tým, že záväzok banky na výplatu vkladu viacerým vkladateľom predstavuje deliteľné plnenie. Ak má vkladná knižka dvoch majiteľov, majitelia majú rovnaké právo disponovať vkladom na vkladnej knižke a z právnych úkonov týkajúcich sa vkladu na vkladnej knižke sú zaviazaní spoločne a nerozdielne. Zároveň platí, že každý vkladateľ môže požadovať iba výplatu svojho dielu na vklade a ak medzi účastníkmi vkladového vzťahu nebolo dohodnuté inak (ak nebol dohodnutý iný podiel na vklade), platí, že peňažný ústav musí vyplatiť každému vkladateľovi rovnaký diel. O takýto prípad ide aj pri univerzálnej sukcesii do práv vkladateľa viacerými osobami súčasne, ako je tomu pri dedení. Ak sa teda vklad, ktorý patril súčasne dvom vkladateľom, stane predmetom dedičského konania po jednom zo spoločných vkladateľov, predmetom dedičského konania by mala byť iba jedna polovica spoločného vkladu na vkladnej knižke, vo výške ku dňu smrti poručiťa - jedného zo spolumajiteľov vkladnej knižky (ak nebol dojednaný iný podiel vkladateľov na spoločnom vklade).

32. Predmetné vyjadrenie banky teda svedčí v prospech procesnej obrany žalovanej v tomto konaní, ktorá trvala na tom, že bola spolumajiteľkou vkladu na vkladnej knižke č. XXXXXXXX/XXXX. V dôsledku tejto skutočnosti teda nebolo možné bez odstraňovania rozporov v skutkových tvrdeniach strán sporu a bez vykonania ďalšieho dokazovania prijať v prejednávanej veci jednoznačný záver o tom, že peňažné prostriedky uložené na vkladnej knižke boli ku dňu smrti poručiťa v plnom rozsahu jeho výlučným osobným vlastníctvom.

33. Z vyjadrenia banky zo dňa 5.11.2004 bolo tiež možné odvodiť, že usporiadanie vlastníckych práv vo vzťahu k finančným prostriedkom uloženým na bankovom účte a vo vzťahu k finančným prostriedkom na vkladnej knižke, nebolo totožné. Kým finančné prostriedky na bankovom účte mali v zmysle vyjadrenia banky jediného majiteľa - poručiťľa, finančné prostriedky uložené na vkladovom účte mali podľa predmetného vyjadrenia majiteľov dvoch - poručiťľa a žalovanú. Takémuto usporiadaniu vlastníckych vzťahov nepriamo nasvedčoval i predložený závet poručiťľa, ktorý (hoci bol súdom vyhlásený za neplatný a nebolo ho preto možné spájať so žiadnymi právnymi účinkami) tiež mohol prispieť k priblíženiu povahy sporných vlastníckych vzťahov. V predmetnej listine bol zachytený prejav vôle poručiťľa vo vzťahu k finančným prostriedkom uloženým na bankovom účte, ktoré poručiťľ pre prípad svojej smrti v plnom rozsahu zanechával žalovanej. Skutočnosť, že poručiťľ chcel týmto spôsobom disponovať s finančnými prostriedkami na bankovom účte pre prípad svojej smrti, nasvedčuje tomu, že poručiťľ bol presvedčený o svojom vlastníckom práve vo vzťahu k týmto finančným prostriedkom, v dôsledku čoho mali tvoriť predmet dedičského konania po jeho smrti. V uvedenej listine však nebol zachytený prejav vôle poručiťľa vo vzťahu k finančným prostriedkom uloženým na vkladnej knižke, čo môže naopak nasvedčovať tomu, že tieto finančné prostriedky podliehali inému usporiadaniu vlastníckych vzťahov, ako tomu bolo v prípade finančných prostriedkov uložených na bankovom účte, ako to vyplývalo aj z potvrdenia banky zo dňa 5.11.2004. Okrem toho odlišnému usporiadaniu vlastníckych vzťahov nasvedčovala i výpoveď žalovanej na pojednávaní dňa 15.5.2017, na ktorom uviedla, že s poručiťľom bola spolumajiteľkou vkladnej knižky, avšak to, že by bola spolumajiteľkou bankového účtu poručiťľa už neuvádzala.

34. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku vyplýva, že súd prvej inštancie, poukazujúc na záväznosť záverov dedičského konania, sa v rámci konania o vydanie bezdôvodného obohatenia riadne nezaoberal tvrdeniami žalovanej, ktorými spochybňovala pravdivosť skutkových tvrdení žalobcov. Súd prvej inštancie bez osobitného odôvodnenia neprihliadal ani na listinné dôkazy, ktoré tvorili súčasť pripojeného súdneho spisu Okresného súdu Bratislava IV sp. zn. 23D/751/2004, Dnot 95/2004 (t.j. na vyjadrenie banky zo dňa 5.11.2004, na zápisnicu z predbežného prejednanie dedičstva po poručiťľovi), hoci tieto v spojení s procesnou argumentáciou žalovanej predstavovali účinné popretie skutkových tvrdení žalobcov, minimálne v časti žalobou uplatneného nároku. Okrem toho nebolo z odôvodnenia napadnutého rozsudku zrejmé, ako sa súd prvej inštancie vysporiadal s námietkou žalovanej ohľadom výkonu práva v rozpore s dobrými mravmi; nejasným tiež zostalo konštatovanie, podľa ktorého zo strany žalovanej nedošlo k uplatneniu náhrady trov pohrebu poručiťľa v rámci dedičského konania, keď obsah zápisnice z predbežného prejednanie dedičstva nasvedčoval opaku. Takýmto nedostatočným vysporiadaním sa s procesnou obranou strany sporu súd prvej inštancie znemožnil žalovanej, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva, v dôsledku čoho došlo v konaní k porušeniu jej práva na spravodlivý proces.

35. Pokiaľ išlo o odvoláciu námietku žalovanej, podľa ktorej súd prvej inštancie nevykonával navrhované dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, konkrétne výsluch svedkýň - A. Q. P. Z. F., ktoré sa mali vyjadriť k tomu, ako zarábala peniaze žalovaná a poručiťľ, a tiež k tomu, ako sa všetky tieto peniaze ukladali na spoločný bankový účet a vkladnú knižku, odvolací súd uvádza, že sa stotožnil s názorom súdu prvej inštancie, podľa ktorého nebolo vykonanie týchto dôkazov v konaní pred súdom pre rozhodnutie vo veci samej nevyhnutné. Ich vykonanie sa aj odvolaciemu súdu javí ako neehospodárne, keďže by neobjasňovali usporiadanie vlastníckych práv vo vzťahu k finančným prostriedkom uloženým na bankovom účte a vo vzťahu k finančným prostriedkom na vkladnej knižke (v tomto smere nie je podstatné, ako zarábali peniaze žalovaná a poručiťľ, či ako sa tieto peniaze ukladali).

36. Ďalej boli zo strany žalovanej odvolaním napadnuté aj výroky o nároku na náhradu trov konania, a to jednak v zastavujúcej časti (výrok II.) a jednak v časti, v ktorej sa rozhodovalo vo veci samej (výrok VIII.).

37. Poukazom na § 257 C.s.p. súd prvej inštancie výrokom II. napadnutého rozsudku v zastavujúcej časti žiadnej zo strán sporu náhradu trov konania nepriznal. Za dôvod hodný osobitného zreteľa, pre ktorý pristúpil k aplikácii tejto výnimky zo zásady zodpovednosti za zavinenie, označil súd prvej inštancie skutočnosť, že žalovaná na pojednávaní dňa 16.3.2017 uviedla okolnosti ohľadom krádeže dvoch prsteňov so silnými emóciami tak, že musela byť na pojednávanie privolaná záchranná zdravotná služba. Na základe toho sa podľa súdu prvej inštancie žalobcovia rozhodli vziať žalobný návrh v časti istiny 783 eur späť. Žalovaná v odvolaní však namietala, že čiastočné späťvzatie žaloby zavinili žalobcovia, a

preto mal súd priznať nárok na náhradu trov konania žalovanej. Zavinenie videla v tom, že žalobcovia si nesprávne pred súdom uplatnili v rámci žalovanej istiny aj sumu vo výške 783 eur, ako hodnotu dvoch zlatých prsteňov, ktoré však nemali nikdy tvoriť súčasť dedičstva po poručiteľovi, keďže mu boli odcudzené, a teda nemali byť uplatnené ani v tomto konaní.

38. S ohľadom na takto uplatnený odvolací dôvod je potrebné konštatovať, že z odôvodnenia napadnutého rozsudku nebolo zrejmé, aké úvahy viedli súd prvej inštancie k prijatiu záveru ohľadom potreby uprednostniť aplikáciu ustanovenia § 257 C.s.p. pred priznaním náhrady trov konania v zmysle zásady procesného zavinenia zastavenia konania. Aplikácia predmetného ustanovenia totiž vyžaduje existenciu dôvodov hodných osobitného zreteľa, pričom musí ísť o výnimočné okolnosti týkajúce sa konkrétneho konania alebo charakteru procesnej situácie, keďže ustanovenie má slúžiť predovšetkým na odstránenie neprimeranej tvrdosti zákona, resp. na dosiahnutie spravodlivosti pre strany sporu, pokiaľ ide o vedenie súdneho konania alebo jeho výsledok. Zároveň platí, že pri hodnotení dôvodov osobitného zreteľa sa prihliada i na majetkové, sociálne, osobné, zárodkové alebo iné pomery strán sporu, okolnosti, ktoré viedli k uplatneniu nároku na súde či postoj strán v konaní. Podľa názoru odvolacieho súdu však nebol dôvod aplikácie predmetného ustanovenia, vzhľadom na jeho povahu ako výnimočného opatrenia, zo strany súdu prvej inštancie dostatočne a presvedčivo v napadnutom rozsudku odôvodnený.

39. Nedostatok odôvodnenia napadnutého rozsudku možno vzhliadnuť aj v súvislosti s konštatovaním súdu prvej inštancie, podľa ktorého došlo k zastaveniu konania pre okolnosti na strane žalovanej. Žalobcovia vzali žalobu čiastočne späť na pojednávaní dňa 15.5.2017, rovnaký prejav vôle bol zachytený i v ich písomnom podaní doručenom súdu dňa 22.5.2017. Žalobcovia v rámci uvedených procesných úkonov nepoukazovali na správanie žalovanej a neuviedli ani iný dôvod, ktorý ich viedol k rozhodnutiu disponovať s predmetom konania takýmto spôsobom. Odvolací súd v tejto súvislosti nespochybňuje pravdepodobnosť, že k čiastočnému späťvzatiu žaloby mohlo dôjsť aj v príčinnej súvislosti s výpoveďou a zdravotným stavom žalovanej na pojednávaní dňa 16.3.2017. Ak však dôvod späťvzatia žaloby nebolo možné stanoviť nepochybným spôsobom z prejavu vôle žalobcov, ich správania alebo správania žalovanej, nebolo v konaní spravodlivé pričítať procesné zavinenie za zastavenie konania na ťarchu žalovanej, ale skôr žalobcom, ktorí svojím právne relevantným procesným úkonom zastavenie konania po procesnej stránke iniciovali. Okrem toho je potrebné poukázať i na to, že emotívna výpoveď žalovanej a následná potreba privolania záchranej služby v dôsledku zhoršenia jej zdravotného stavu, nemali vo vzťahu k žalobou uplatnenému nároku žiadne právne účinky, a preto tieto skutočnosti nemohli byť automaticky spájané s procesnou zodpovednosťou žalovanej za čiastočné zastavenie konania.

40. V dôsledku nedostatočného odôvodnenia napadnutého rozsudku v časti rozhodovania o náhrade trov zastaveného konania sa teda javí, že súd prvej inštancie si dôvody čiastočného späťvzatia, a s tým spojenú otázku procesného zavinenia, zodpovedal nad rámec toho, čo v konaní uviedli žalobcovia a čo nepochybne vyplývalo z ich konania alebo konania protistrany. Keďže súd prvej inštancie prijal závery ohľadom procesného zavinenia a dôvodnosti aplikácie § 257 C.s.p. bez náležitého objasnenia svojho vnútorného presvedčenia a právneho posúdenia vzniknutej procesnej situácie, napadnutý výrok II. rozsudku bolo potrebné zrušiť a vrátiť na nové rozhodnutie súdu prvej inštancie.

41. Ďalej žalovaná namietala nesprávnosť výroku VIII. napadnutého rozsudku, ktorým súd prvej inštancie priznal žalobcom v 1. a v 2. rade nárok na náhradu trov konania vo výške 100 % voči žalovanej. Vzhľadom na to, že v tomto prípade ide o výrok, ktorý je závislý od výroku vo veci samej, ktorý sa týmto rozhodnutím zrušuje, bolo potrebné zrušiť aj výrok o nároku na náhradu trov konania, o ktorom sa rozhodne v ďalšom konaní, v závislosti od výsledkov meritórneho prejednávania žalobou uplatneného nároku v zmysle zásady úspechu v konaní.

42. Prihliadajúc na všetky vyššie uvedené skutočnosti dospel odvolací súd k záveru, že súd prvej inštancie sa v dôsledku nesprávneho právneho posúdenia otázky subjektívnej záväznosti právoplatného rozhodnutia nevysporiadal s procesnou obranou žalovanej a pri zisťovaní naplnenia jednotlivých znakov bezdôvodného obohatenia a formulovaní právnych záverov ohľadom dôvodnosti podanej žaloby nevzal do úvahy všetky pred ním vykonané a pre rozhodnutie vo veci samej relevantné dôkazy. Súd prvej inštancie týmto znemožnil stranám (žalovanej), aby uskutočňovali im patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces a keďže uvedený nedostatok nemožno napraviť ani v konaní pred odvolacím súdom, odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 389 ods. 1

písm. b) C.s.p. v napadnutej časti (t.j. vo výrokoch II., III., IV. a VIII.) zrušil a podľa § 391 ods. 1 C.s.p. vrátil vec na ďalšie konanie a rozhodnutie.

43. V ďalšom konaní bude súd prvej inštancie povinný riadiť sa vyššie uvedeným právnym názorom odvolacieho súdu, ktorým je v zmysle § 391 ods. 2 C.s.p. viazaný. Vec opätovne prejedná, na základe vykonaných dôkazov ustáli skutkový stav potrebný pre svoje rozhodnutie a po opätovnom rozhodnutí sporu svoje závery o skutkových zisteniach a právnom posúdení veci odôvodní spôsobom zodpovedajúcim § 220 ods. 2 C.s.p. tak, aby v ňom bolo presne a zrozumiteľne uvedené, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považoval za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Konkrétne je potrebné, aby sa súd prvej inštancie zameral na zistenia, či išlo o účet zriadený pre jedného majiteľa, prípadne pre viacerých (pričom treba od majiteľa účtu odlíšiť tzv. disponenta) a či išlo o vkladnú knižku jedného vkladateľa, prípadne o spoločnú vkladnú knižku viacerých vkladateľov a na základe týchto zistení posúdi, či boli naplnené všetky predpoklady vzniku bezdôvodného obohatenia a prípadne rozsah, v akom mohlo bezdôvodné obohatenie vzniknúť. V tomto konaní nebude viazaný skutkovými či právnymi závermi prijatými v rámci dedičského konania, ktoré by mu bránili preskúmať tvrdenia strán sporu v otázkach týkajúcich sa vlastníctva majetku zahrnutého do dedičstva po poručiťovi. Súd prvej inštancie skutkové a právne závery odôvodní zrozumiteľným a presvedčivým spôsobom tak, aby bolo v plnej miere naplnené právo strán sporu na spravodlivé súdne konanie.

44. V novom rozhodnutí súd prvej inštancie rozhodne o náhrade trov celého konania (§ 396 ods. 3 C.s.p.).

45. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).